

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2011

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2011 της Ρουμανίας και έκδοσης γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το επικαιροποιημένο πρόγραμμα σύγκλισης της Ρουμανίας, για την περίοδο 2011-2014

(2011/C 216/03)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της επιτροπής απασχόλησης,

Έπειτα από διαβουλεύσεις με την Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 6 Μαΐου 2009, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση 2009/459/ΕΚ ⁽²⁾ να τεθεί στη διάθεση γης Ρουμανίας μεσοπρόθεσμη χρηματοδοτική συνδρομή για περίοδο τριών ετών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 143 της Συνθήκης. Το συνοδευτικό μνημόνιο συναντίληψης που υπεγράφη στις 23 Ιουνίου 2009 και οι διαδοχικές του προσθήκες θέτουν τους όρους οικονομικής πολιτικής στη βάση των οποίων εκταμιεύθηκε η χρηματοδοτική συνδρομή. Η απόφαση 2009/459/ΕΚ τροποποιήθηκε στις 16 Μαρτίου 2010 με την απόφαση 2010/183/ΕΕ ⁽³⁾. Μετά την επιτυχή υλοποίηση του προγράμματος από τη Ρουμανία, και δεδομένης της μερικής προσαρμογής του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών λόγω των εναπομενουσών διαρθρωτικών αδυναμιών στις αγορές προϊόντων και εργασίας της Ρουμανίας, οι οποίες καθίστανται η χώρα ευαίσθητη σε διεθνείς διαταραχές των τιμών, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 12 Μαΐου 2011, την απόφαση 2011/288/ΕΕ ⁽⁴⁾ να τεθεί στη διάθεση της Ρουμανίας προληπτική μεσοπρόθεσμη χρηματοδοτική συνδρομή για περίοδο τριών ετών βάσει του άρθρου 143 της Συνθήκης. Το συνοδευτικό μνημόνιο συναντίληψης υπεγράφη στις 29 Ιουνίου 2011.
- (2) Στις 26 Μαρτίου 2010, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε στην πρόταση της Επιτροπής να δρομολογηθεί μια νέα στρατηγική για την απασχόληση και την ανάπτυξη, με την ονομασία «Ευρώπη 2020», βασισμένη στον ενισχυμένο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών, η οποία θα επικε-

ντρωθεί στους κρίσιμους τομείς στους οποίους απαιτείται η ανάληψη δράσης με σκοπό την τόνωση του δυναμικού της Ευρώπης για βιώσιμη ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα.

- (3) Στις 13 Ιουλίου 2010, το Συμβούλιο ενέκρινε σύσταση σχετικά με τους γενικούς προσανατολισμούς της οικονομικής πολιτικής των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών και της Ένωσης (2010 έως 2014) και, στις 21 Οκτωβρίου 2010, το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση των κρατών μελών ⁽⁵⁾, οι οποίες συνιστούν ομού τις «ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές». Τα κράτη μέλη κλήθηκαν να λαμβάνουν υπόψη τις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές στις οικονομικές τους πολιτικές και στις πολιτικές για την απασχόληση.
- (4) Στις 12 Ιανουαρίου 2011, η Επιτροπή εξέδωσε την πρώτη Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης, σηματοδοτώντας την έναρξη ενός νέου κύκλου οικονομικής διακυβέρνησης στην ΕΕ και το πρώτο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο εκ των προτέρων και ολοκληρωμένου συντονισμού πολιτικής, που εδράζεται στην στρατηγική «Ευρώπη 2020».
- (5) Στις 25 Μαρτίου 2011, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τις προτεραιότητες για δημοσιονομική εξυγίανση και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις (σε συμφωνία με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 15ης Φεβρουαρίου και της 7ης Μαρτίου 2011 και σε συνέχεια της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης που διενήργησε η Επιτροπή). Επεσήμανε την ανάγκη να δοθεί προτεραιότητα στην επάνοδο σε υγιείς προϋπολογισμούς και δημοσιονομική διατηρησιμότητα, στη μείωση της ανεργίας μέσω μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας και στην καταβολή νέων προσπαθειών για την ενίσχυση της ανάπτυξης. Ζήτησε από τα κράτη μέλη να μετατρέψουν τις προτεραιότητες αυτές σε συγκεκριμένα μέτρα που θα περιληφθούν στα προγράμματα σταθερότητας ή σύγκλισης και στα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων.
- (6) Στις 25 Μαρτίου 2011, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε επίσης τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στο Σύμφωνο για το Ευρώ + να υποβάλουν εγκαίρως τις δεσμεύσεις τους προκειμένου να περιληφθούν στα προγράμματα σταθερότητας ή σύγκλισης και στα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων.
- (7) Στις 2 Μαΐου 2011, η Ρουμανία υπέβαλε το επικαιροποιημένο της πρόγραμμα σύγκλισης για το 2011, που καλύπτει την περίοδο 2011-2014, και το εθνικό της πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2011. Τα δύο προγράμματα αυτά αξιολογήθηκαν συγχρόνως.

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 150 της 13.6.2009, σ. 8.

⁽³⁾ ΕΕ L 83 της 30.3.2010, σ. 19.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 132 της 19.5.2011, σ. 15.

⁽⁵⁾ Διατηρήθηκαν για το 2011 με την απόφαση 2011/308/ΕΕ του Συμβουλίου της 19ης Μαΐου 2011, για τις κατευθυντήριες γραμμές των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών (ΕΕ L 138 της 26.5.2011, σ. 56).

- (8) Μεταξύ των ετών 2002 και 2008 η ρουμανική οικονομία καταγράφηκε ισχυρούς ρυθμούς ανάπτυξης, με αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ της τάξης του 6,3 % κατά μέσον όρο, που υπερέβαινε το επίπεδο δυναμικής ανάπτυξης. Η οικονομική ανάπτυξη στηρίχθηκε πρωτίστως στην εγχώρια ζήτηση, καθώς οι έντονες πιστωτικές και μισθολογικές εξελίξεις τόνωσαν την ιδιωτική κατανάλωση και τις επενδύσεις. Η υψηλή αυτή ώθηση, που τροφοδοτήθηκε επίσης από εισροές ξένων κεφαλαίων, οδήγησε σε υπερθέρμανση και μη διατηρήσιμες εξωτερικές και δημοσιονομικές ανισορροπίες. Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών κορυφώθηκε στο 13,4 % του ΑΕΠ το 2007 και υποχώρησε οριακά σε 11,6 % του ΑΕΠ το 2008. Κατά την τελευταία εκτίμηση της Επιτροπής για την μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα, οι κίνδυνοι για την μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομικών φαίνονται μεγάλοι. Πάντως η εκτίμηση δεν συνεκτιμά ακόμα τα γενικά μέτρα αναμόρφωσης του συνταξιοδοτικού συστήματος που ελήφθησαν το 2010 και βελτίωσαν σημαντικά την μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του συστήματος αυτού. Ο υψηλός εξωτερικός δανεισμός οφείλεται σε φιλοκυκλική δημοσιονομική πολιτική, με αύξηση των ονομαστικών ελλειμμάτων από 1,2 % του ΑΕΠ το 2005 σε 5,7 % του ΑΕΠ το 2008 ως αποτέλεσμα επανειλημμένων δημοσιονομικών εκτροχιασμών, κυρίως σε σχέση με τις τρέχουσες δαπάνες. Η χρηματοπιστωτική κρίση και η επακόλουθη παγκόσμια οικονομική ύφεση αύξησαν την αποστροφή ανάληψης κινδύνων εκ μέρους των επενδυτών, οδηγώντας σε σημαντικό περιορισμό των κεφαλαιακών ροών προς τη Ρουμανία. Η συμμετοχή στην αγορά εργασίας δεν αυξήθηκε παρά τις ευνοϊκές οικονομικές συνθήκες, ενώ το ποσοστό απασχόλησης μεταβλήθηκε πολύ λίγο κατά τη διάρκεια της έντονης οικονομικής ανάπτυξης. Το ποσοστό απασχόλησης έπεσε στη συνέχεια σε 63,3 % το 2010, ενώ το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε από 5,8 % το 2008 σε 7,3 % το 2010 ως αποτέλεσμα της κάμψης της οικονομικής δραστηριότητας. Η ανεργία παραμένει ιδιαίτερα υψηλή μεταξύ των ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων, πχ των Ρομ. Στις συνθήκες αυτές, και αντιμέτωπες με τις πιεστικές ανάγκες ιδιωτικής χρηματοδότησης, οι ρουμανικές αρχές ζήτησαν διεθνή και ενωσιακή χρηματοδοτική συνδρομή τον Μάιο του 2009.
- (9) Μετά την επιτυχή εφαρμογή του προγράμματος προσαρμογής ΕΕ-ΔΝΤ και προκειμένου να παγιωθούν τα θετικά αυτά αποτελέσματα, έγινε διαπραγμάτευση ενός προληπτικού προγράμματος ΕΕ-ΔΝΤ με τις αρχές για την περίοδο 2011-2013. Το νέο πρόγραμμα συνεχίζει τη δημοσιονομική εξυγίανση, τις μεταρρυθμίσεις της δημοσιονομικής σταθερότητας που ξεκίνησε στο πλαίσιο του προγράμματος 2009-2011. Παράλληλα, δίνει μεγάλη έμφαση στις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις των αγορών προϊόντων (στους τομείς της ενέργειας και των μεταφορών) και εργασίας οι οποίες είναι αναγκαίες ώστε να απελευθερωθεί το αναπτυξιακό δυναμικό της Ρουμανίας, να ισχυροποιηθεί η δημιουργία θέσεων απασχόλησης και να αυξηθεί η απορρόφηση ενωσιακών κονδυλίων. Η Ρουμανία παραμένει στη σωστή πορεία για την επίτευξη του στόχου του 4,4 % του ΑΕΠ όσον αφορά το ταμειακό έλλειμμα το 2011 (κάτω του 5 % του ΑΕΠ σε όρους ΕΣΛ). Το γεγονός αυτό θα αποτελέσει επίσης κατάλληλη βάση για την επίτευξη του στόχου για έλλειμμα κάτω του 3 % του ΑΕΠ το 2012, μολονότι θα πρέπει ίσως να ληφθούν περαιτέρω μέτρα σύμφωνα με τις εαρινές οικονομικές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2011. Οι αρχές έχουν επίσης λάβει μέτρα για την επίτευξη των στόχων των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων του νέου προγράμματος και εξακολουθούν να διατηρούν τη δημοσιονομική σταθερότητα.
- (10) Βάσει της αξιολόγησης του επικαιροποιημένου προγράμματος σύγκλισης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι οι μακροοικονομικές παραδοχές στις οποίες στηρίζονται οι προβολές στο πρόγραμμα είναι ευλογοφανείς. Το πρόγραμμα σύγκλισης αποσκοπεί στη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος έως το 2012, προθεσμία την οποία όρισε το Συμβούλιο στη σύστασή του της 16ης Φεβρουαρίου 2010. Οι στόχοι του προγράμματος για το ονομαστικό έλλειμμα είναι 2,6 % του ΑΕΠ το 2013 και 2,1 % του ΑΕΠ το 2014, με την επιδιωκόμενη εξυγίανση να βασίζεται κυρίως στο σκέλος των δαπανών. Σύμφωνα με το διαρθρωτικό ισοζύγιο που υπολόγισαν εκ νέου οι υπηρεσίες της Επιτροπής, ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος (ΜΔΣ) δεν θα επιτευχθεί κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου. Η στρατηγική εξυγίανσης φαίνεται να είναι εμπροσθοβαρής, με τις διαρθρωτικές βελτιώσεις να είναι συγκεντρωμένες στα έτη 2011 και 2012. Αντίθετα, δεν υπάρχει βελτίωση στο διαρθρωτικό ισοζύγιο το 2013 και 2014. Η προβλεπόμενη πορεία για το έλλειμμα φαίνεται ορθή το 2011 και 2012, όχι όμως το 2013 και 2014. Οι κυριότεροι κίνδυνοι για τους δημοσιονομικούς στόχους αφορούν την υλοποίηση, τις ληξιπρόθεσμες οφειλές των κρατικών επιχειρήσεων που αντιπροσωπεύουν σοβαρή ενδεχόμενη υποχρέωση για τον προϋπολογισμό, και τις επιφυλάξεις που εξέφρασε η Επιτροπή (Eurostat) όσον αφορά την κοινοποίηση της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος⁽¹⁾ της Ρουμανίας. Εν όψει αυτού, η Ρουμανία δεσμεύθηκε να δώσει προτεραιότητα στην συλλογή στατιστικών στοιχείων για τα δημόσια οικονομικά σε ESA 95, στα πλαίσια του Εθνικού ιδρύματος στατιστικής.
- (11) Η Ρουμανία ανέλαβε τις δεσμεύσεις της βάσει του Συμφώνου για το Ευρώ+ στο εθνικό της πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων και στο πρόγραμμα σύγκλισης, που υποβλήθηκαν στις 2 Μαΐου 2011. Οι περισσότερες από τις δεσμεύσεις αυτές έχουν υλοποιηθεί ή υλοποιούνται στο πλαίσιο του προγράμματος μεσοπρόθεσμης χρηματοδοτικής συνδρομής και κρίνονται γενικά κατάλληλες για την αντιμετώπιση των υφιστάμενων προκλήσεων βάσει του Συμφώνου.
- (12) Η Επιτροπή αξιολόγησε το πρόγραμμα σύγκλισης και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων των δεσμεύσεων του Συμφώνου για το Ευρώ+. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφεια τους με τη διατηρήσιμη δημοσιονομική και κοινωνικοοικονομική πολιτική στη Ρουμανία, αλλά επίσης τη συμμόρφωση με τους κανόνες και τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης να ενισχυθεί η συνολική οικονομική διακυβέρνηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την παροχή συνεισφορών σε επίπεδο ΕΕ σε μελλοντικές εθνικές αποφάσεις.

(1) Η Eurostat εξέφρασε επιφυλάξεις ως προς την ποιότητα των στοιχείων που διαβίβασε η Ρουμανία στο πλαίσιο της ΔΥΕ λόγω

- (i) της αβεβαιότητας των επιπτώσεων ορισμένων δημόσιων επιχειρήσεων στο δημόσιο έλλειμμα,
- (ii) της αναφοράς των κατηγοριών ΕΣΛ95 «λοιποί εισπρακτέοι και πληρωτέοι λογαριασμοί»,
- (iii) της φύσης και του αντίκτυπου ορισμένων χρηματοοικονομικών συναλλαγών και
- (iv) της ενοποίησης ροών εντός του δημόσιου τομέα.

- (13) Βάσει της αξιολόγησης αυτής, και λαμβάνοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου της 16ης Φεβρουαρίου 2010 δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 7 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Συμβούλιο εξέτασε την επικαιροποίηση για το 2011 του προγράμματος σύγκλισης της Ρουμανίας και η γνώμη του ⁽¹⁾ αποτυπώνεται στην κατωτέρω σύσταση. Λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 25ης Μαρτίου 2011, το Συμβούλιο εξέτασε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Ρουμανίας.

ΣΥΝΙΣΤΑ ότι η Ρουμανία:

Πρέπει να εφαρμόσει τα μέτρα που προβλέπονται στην απόφαση 2009/459/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2010/183/ΕΕ, μαζί με τα μέτρα που προβλέπονται στην απόφαση 2011/288/ΕΕ και προσδιορίζονται περαιτέρω στο μνημόνιο συναντίληψης της 23ης Ιουνίου 2009 και στις μεταγενέστερες προσθήκες του, και στο μνημόνιο συναντίληψης της 29ης Ιουνίου 2011 και στις μεταγενέστερες προσθήκες του.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2011.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
J. VINCENT-ROSTOWSKI

⁽¹⁾ Όπως προβλέπεται στο άρθρο 9 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.